

بسمه تعالی

طرح دوره کار آموزان پزشکی در بخش چشم پزشکی

تهیه و تدوین: گروه آموزشی چشم پزشکی دانشگاه علوم
پزشکی ایلام

بیمارستان امام خمینی(ره)

مشخصات کلی:

<p>گروه مخاطب: کارآموزان پزشکی تعداد فراگیران:</p>	<p>اساتید گروه: دکتر وحید حاتمی، دکتر هادی پیل افکن، دکتر سهیلا قیطان مدیر گروه: دکتر وحید حاتمی</p>	<p>عنوان درس: چشم پزشکی مکان تشکیل کلاس: مرکز آموزشی درمانی امام خمینی(ره) طول دوره: یک ماه</p>
--	--	---

اهداف کلی: کسب دانش و مهارت لازم در حیطه چشم پزشکی

اهداف اختصاصی:

در پایان دوره کارآموز باید بتواند:

(حیطه دانش):

1- کسب دانش لازم برای برخورد با شکایات و نشانه های شایع

در بیماریهای چشم

2- اورژانس های چشم پزشکی و اطلاع از نحوه مراقبت های

اولیه، اصول درمان و ارجاع را بداند.

3- بیماریهای رایج چشمی در کشور و شیوع آنها را بداند..

4- برنامه های رایج کشوری در حیطه چشم پزشکی را بداند.

0(حیطه مهارت):

1- کسب مهارت لازم و کافی در اخذ شرح حال چشم

پزشکی جمع بندی و ارائه تشخیص های افتراقی

2- کسب مهارت در معاینات پایه چشم پزشکی

3- کسب مهارت استفاده از افتالموسکوپ مستقیم مخصوصا

در جهت تشخیص و برخورد لازم در بیماریهای مهم چشمی

از جمله مواردیکه نیاز به مداخله سریع (مثل انسداد شریان

مرکزی شبکیه) دارند.

4- کسب مهارت و توانایی لازم در جهت درمان اورژانسهای

چشمی در حد پزشک عمومی و در صورت لزوم ارجاع آنها به

چشم پزشک

در حیطه نگرش:

1- رعایت اصول ومقررات حرفه ای پزشکی

2- آشنایی با نحوه برخورد با بیماران و همراهان از نظر اصول

اخلاقی، مسائل قانونی و نحوه ی نتیجه گیری از دانش و

مهارت خود.

3- تعهد خود را در کارآموزی بطور مداوم نشان دهد.

4- آشنایی با برقراری تعامل با سایر همکاران در حیطه ی

(پزشکی) اعم از پزشکان، پرستاران و غیر پزشکان

(و Core Content) شاخص های تعیین محتوای ضروری

متدولوژی تعیین محتوای ضروری

5- بطور منظم در فعالیت های گروهی شرکت نماید و انضباط را رعایت نماید.

6- آشنایی با برقراری ارتباط با خانواده مراجعین و آموزش به

خانواده، جامعه نگر و پیشگیری

کتاب چشم پزشکی عمومی /مؤلفین: دکتر محمد علی:

جوادی و دکتر سپهر فیضی / نشر فرهنگ فردا / چاپ

اول 1399 شامل همه فصلهای کتاب به استثنای فصل

های: 10 - 12 - 13 - 14 - 22 - 27 رفرانس

استراتژی های آموزشی

-Bedsid teaching –Problem based Learning –Lecture -Video presentaion-Small group discussion -Computer assisted learning

وسایل آموزشی:

- 1- داشتن سالن کنفرانس در بخش چشم
- 2- وسایل و تسهیلات کمک آموزشی(کامپیوتر، ویدئو لایزر، ویدئوپروژکتور های آموزشی – CD فیلم و عکسهای رادیولوژی)
- 3- امکانات تخصصی شامل دستگاه های اسلیت لامپ، اتورفراکتومتر، A,B اسکن، افتالموسکوپ مستقیم و غیر مستقیم، لنز و متر، جعبه لنز تست دید رنگ
- 4- نگاتوسکوپ، کامپیوتر و مانیتور مرتبط با سیستم HIS، پروژکتور

منابع اصلی درس:

-1

جوادی و دکتر سپهر فیضی / نشر فرهنگ فردا / چاپ اول 1399 شامل همه فصلهای کتاب به استثنای فصل های : 10 - 12 - 13 - 14 - 22 - 27-

2- مطالب عنوان شده در کلاسهای تئوری

3- مطالب عنوان شده در کنفرانس های گروهی و ژورنال کلاب

روش های تدریس:

آموزش

❖ Didactic :

1- کلاسهای تئوری توسط اساتید به صورت (LECTURE BASED) برگزار میشود.

2- ارائه کنفرانس ها توسط دانشجویان : که موضوع آن توسط اعضا هیئت علمی در ابتدای دوره انتخاب می شود که بعد از هفته اول دوره با حضور اساتید اجرا می شود.

3- خودآموزی هدایت شده

4- کلاسهای ژورنال کلاب : که موضوع آن توسط اعضا هیئت علمی انتخاب شده و توسط دانشجو با حضور اعضا گروه ارائه می شود.

❖ Clinical :

1- حضور در درمانگاه و بخش چشم

2- پرسش و پاسخ اساتید و کارآموزان پزشکی

: Student responsibilities

1- شرکت در کلاسهای بخش

2- حضور فعال در جلسات خواندن فیلم با نظارت استاد

3- خودآموزی و مطالعه انفرادی

4- حضور در بخش های بالینی و بررسی تصاویر انجام شده برای بیماران و مطرح کردن سوالات احتمالی در کلاس های آموزشی

5- مشارکت در آماده سازی ژورنال کلاب ها و کنفرانس ها.

بطور خلاصه می توان گفت:

- تشکیل کلاس های تئوری جهت بیان مطالب کتاب
- بحث گروهی
- حضور در بخش چشم و بر بالین بیماران

نحوه ارزشیابی:

Case-Based Discussion-Clinical Work Sampling (CWS)

Direct Observation Of Procedural Skill (DOPS)

امتحانات کتبی تشریحی و تستی (MC)

امتحانات شفاهی

Log book

Case based discussion (CBD)

Direct Observation Of Procedural Skills (DOPS)

نحوه محاسبه نمره کل:

2.5 نمره: OSCE

2.5 نمره: حضور فعال و عملکرد دانشجو مشارکت و تهیه و اجرای منظم کنفرانس ها و در بخش و کلاسهای تئوری

15 نمره: امتحان کتبی

ایام هفته	8-9	9-11	11-12	استاد
شنبه	کلاس تئوری	درمانگاه	کنفرانس	دکتر حاتمی
یکشنبه	کلاس تئوری	درمانگاه	کنفرانس	دکتر حاتمی
دوشنبه	کلاس تئوری	درمانگاه	کنفرانس	دکتر قیطران
سه شنبه	کلاس تئوری	درمانگاه	کنفرانس	دکتر پیل افکن
چهارشنبه	کلاس تئوری	درمانگاه	کنفرانس	دکتر قیطران
پنج شنبه	کلاس تئوری	درمانگاه	کنفرانس	دکتر حاتمی

عناوینی که باید آموزش داده شود و فراگرفته شود تا پیامدهای فوق الذکر حاصل شوند:

ردیف	عنوان محتوا	روش آموزشی و فراگیری	مکان آموزش
۱	آناتومی و فیزیولوژی چشم	Lecture - Computer Assisted Learning - Video Presentation	سن تفرانس
۲	اخذ شرح حال و معاینه چشم پزشکی	Lecture - Computer Assisted Learningd - Video Presentation- Small group Discussion	درمانگاه چشم + بخش چشم
۳	آشنایی با وسایل چشم پزشکی	Lecture - Computer Assisted Learning- Video Presentation- Small group Discussion	درمانگاه چشم + بخش چشم
۴	فارماکولوژی در چشم پزشکی	Lecture - Computer Assisted Learningd- Video Presentation- Small group Discussion	سن تفرانس-درمانگاه چشم
۵	اپتیک و عیوب انکساری	Lecture- Video Presentation Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سن تفرانس-درمانگاه چشم
۶	بیماریهای پلک و مجاری اشکی	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سن تفرانس-درمانگاه چشم
۷	بیماریهای ملتحمه و اسکلرا	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning - Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سن تفرانس-درمانگاه چشم
۸	بیماریهای قرنیه	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سن تفرانس-درمانگاه چشم
۹	کاتاراکت	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سن تفرانس-درمانگاه چشم

۱۰	بیماریهای یوده آ	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۱	گلوکوم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۲	استرابیسم و آبلویین	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۳	رتینوپاتی دیابتیک و هیپرنتسیو	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۴	بیماریهای ویژه و رتین	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۵	نور و افتقولوجی	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۶	چشم و بیماریهای سیستمیک	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۷	اورژانسهای شایع چشم پزشکی	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم جبهن چشم
۱۸	بیماریهای اوربیت	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم
۱۹	اصول پیشگیری در چشم پزشکی	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	سنان نظراس-درمداگه چشم

محتوایی که در هر یک از عناوین فوق باید آموزش داده شود:

- ۱- بلغاریتها (انتریور - پوسترئور) ، گل مزه و شالازیون
- ۲- پارگی های پلک
- ۳- کونژونکتیویتها (مزمن - حاد و فوق حاد) از جمله کونژونکتیویتهای آدنوویروسی و گنوککی در کودکان و بزرگسالان
- ۴- کراتیت های شایع از جمله کراتیت های هرپسی ، آدنوویروسی و کراتیت های بدنبال مصرف لنز تماسی
- ۵- بیماریهای صلبیه (اسکلریت ، اپی اسکلریت)
- ۶- پارگی قرنیه و اسکلرا
- ۷- جسم خارجی قرنیه و خراشهای قرنیه
- ۸- خونریزی داخل اتاق قدامی (هایگما) مخصوصا مواردیکه بدنبال تروما ایجاد می شوند.
- ۹- تروماها (از جمله ترومای Blunt و شکستگی Blow out)
- ۱۰- جدا شدگی و پارگی شبکیه
- ۱۱- انسداد ورید و شریان مرکزی شبکیه و AION
- ۱۲- سوختگی های شیمیایی (اسیدی - قلیایی) و حرارتی
- ۱۳- گلوکوم حاد
- ۱۴- یوئیتها
- ۱۵- داروهای شایع چشم پزشکی
- ۱۶- انسداد دستگاه درناژ اشکی در کودکان و بزرگسالان (حاد و مزمن)
- ۱۷- نوریت اتپیک و MS
- ۱۸- بیماریهای سیستمیک که بطور شایع درگیری چشمی ایجاد می کنند: دیابت ، هیپرتانسیون، بیماریهای بافت همبند و...
- ۱۹- آمبلیوپی
- ۲۰- کاتاراکت (کودکان - بزرگسالان)
- ۲۱- عیوب انکساری

حیطه مهارت

۱- توانایی گرفتن شرح حال درست و معاینه عمومی بیماران چشم

۲- توانایی ثبت اطلاعات ، تکمیل پرونده بیمار و نسخه نویسی

۳- توانایی استفاده از منابع پزشکی مبتنی بر شواهد بیماریهای چشم

۴- توانایی گرفتن دید بیمار با استفاده از تابلوی اسنلن ، شمارش انگشتان و

چراغ قوه (نور)

۵- توانایی انجام افتالموسکوپی مستقیم برای بررسی بیماریهای سر عصب

بینایی و ماکولا و گرفتن رفلکس قرمز (Red Reflex) برای بررسی کدورت‌های

چشم از جمله کاتاراکت

۶- توانایی بررسی حرکات چشمی (Ocular Motility) برای تشخیص

انحرافات چشمی (ایزوتروپی ، آگزوتروپی ، هیپرتروپی ، هیپوتروپی و فوریاها)

۷- توانایی اخذ فشار داخل چشمی با استفاده از تونومترشوتز

۸- توانایی بررسی رفلکس مردمکها از بابت بررسی مارکوس گان یا RAPD

(Relative Afferent Pupillary Defect) برای تشخیص بیماریهایی مثل

انسداد شریان و ورید مرکزی شبکیه ، نوریت اپتیک ، آتروفی عصب بینایی ،

پارگی و جداشدگی شبکیه ، گلوکوم یکطرفه و یا با شدت بیشتر در یک چشم و

نیز بررسی از جهت AION

(Anterior Ischemic Optic Neuropathy)

۹- توانایی تشخیص و درمان بلغاریتها (انتریور- پوستریرور) ، گل مژه وشالازیون

- ۱۰- توانایی تشخیص و جراحی (بخیه زدن) پارگی های پلک بدون درگیری لبه ی پلک
- ۱۱- توانایی تشخیص و درمان کونژونکتیویت‌های شایع (مزمن-حاد-فوق حاد) از جمله آدنووایروسها و گنوکوک
- ۱۲- توانایی تشخیص و درمان کراتیتها از جمله آدنووایروسها، هرپس، کراتیت UV و کراتیت‌های بدنبال مصرف لنز تماسی و درمان انتخابی آنها
- ۱۳- توانایی تشخیص و درمان اپی اسکلریت و اسکلریت‌های انتریور
- ۱۴- توانایی نحوه برخورد با پارگی های گلوب(قرنیه و اسکلا)
- ۱۵- توانایی تشخیص و درآوردن اجسام خارجی قرنیه (پلیسه ها) ونحوه برخورد با خراشهای قرنیه
- ۱۶- توانایی تشخیص و درمان هایفما (خونریزی داخل اتاق قدامی)
- ۱۷- توانایی تشخیص و برخورد درمانی و ارجاع بیماران مبتلا به ترومای Blunt مخصوصا شکستگی Blow out
- ۱۸- توانایی تشخیص و برخورد با پارگی و جداشدگی شبکیه
- ۱۹- توانایی تشخیص و برخورد سریع درمانی با انسداد ورید و شریان مرکزی شبکیه
- ۲۰- توانایی تشخیص و برخورد درمانی اورژانسی با سوختگی های شیمیایی (اسیدی-قلیایی) و حرارتی
- ۲۱- توانایی تشخیص اولیه و ارجاع بیماران مبتلا به گلوکوم حاد به چشم پزشک پس از انجام درمان های ابتدایی
- ۲۲- توانایی تشخیص و ارجاع بیماران مبتلا به یوئیت به چشم پزشک پس از انجام درمان های اولیه
- ۲۳- بدست آوردن علم کافی و بکارگیری داروهای شایع چشم در حد پزشک عمومی
- ۲۴- توانایی تشخیص و درمان ابتدایی لازم در بیماران مبتلا به انسداد دستگاه درناژ اشکی در کودکان و بزرگسالان(حاد و مزمن) و ارجاع آن به چشم پزشک
- ۲۵- تشخیص برخورد صحیح با فرد مبتلا به نوریت اپتیک و بررسی از جهت MS
- ۲۶- تشخیص برخی عوارض شایع چشمی بیماریهای سیستمیک از جمله دیابت، هیپرتانسیون، بیماریهای بافت همبند و....
- ۲۷- تشخیص و برخورد صحیح با یک فرد مبتلا به آمبلیوپی بخصوص در زیر ۸-۱۲ سال
- ۲۸- تشخیص و برخورد صحیح با بیماران مبتلا به کاتاراکت (کودکان- بزرگسالان)
- ۲۹- شناخت کافی و ابتدایی در مورد انواع عیوب انکساری

حیطه نگرش:

- ۱- احساس مسئولیت در قبال بیماران
- ۲- اهمیت دادن به شرح حال گیری و معاینه سیستماتیک و ارزیابی قبل از عمل بیمار
- ۳- اهمیت دادن به مستند سازی امور بیماران و پرونده نویسی
- ۴- رعایت اصول رفتار حرفه ای و اخلاق پزشکی و اجرای آن
- ۵- پذیرش ارزشهای فردی ، اعتقادات و حقوق بیمار و خانواده با در نظر گرفتن اصل کرامت انسانی
- ۶- درک اهمیت مراقبت های بهداشتی مقرون به صرفه و با کیفیت در راستای خدمات بهداشتی
- ۷- اهمیت دادن به مشکلات جامعه در حیطه بیماریهای چشم و آموزش و توجیه بیمار و همراهان وی
- ۸- اهمیت به برخورد تیمی در برخورد با بیماران چشم با درک سه محور پزشک ، تمایلات بیمار و شواهد علمی موجود در تصمیم گیریهای بالینی
- ۹- درک اهمیت نقش پزشک به عنوان هماهنگ کننده اعضای تیم درمانی و درک نقش سایر اعضای تیم درمانی

